

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancați nu se primesc. — Manuscrisuri nu se restituie.

INSERATE
Se primesc la Administrațiune în Brașov și la arhivătele
BIROURĂ de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukos Nachr.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppalik,
Nachr. Anton Oppalik,
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifa și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X V .

„GAZETA“ iese în Măgure d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața nr. 30.
Târgul Inului Nr. 30. et al. in I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 30.

Brașov, Vineri 8 (21) Februarie.

1902.

Situațiunea a rămas aceeași...

Discușiunea generală asupra proiectului de budget în dieta ungară s'apropie de sfârșit. Cei ce și-au promis mult dela această discușiune, creșdând, că ea va scote la ivelă nouă idei și puncte de vedere pentru ameliorarea situațiunei interioare a statului și a popórelor lui; cei ce au creșut, că dieta din era Szell, despre care se pretinde, că ar fi eșit din „alegeri curate“, va pluti în sfere mai avântate și mai senine, decât dieta din periodul banffyst, ce a fost compusă cu ajutorul banilor din cassa electorală a partidului liberal și din fondurile disponibile, adunate de pretutindenți de cătră șeful de atunci al guvernului — aceia au trebuit să rămână desamăgiți.

Se va fi observând ore-care schimbare în infățișarea esterióră a camerei actuale. Partidul guvernamental a căștigat un contingent nou de aderenți prin fusiunea cu Apponyistii, ér partidele opozițiionale sunt ceva mai bine reprezentate. La atâta se mărginesce schimbarea, decât nu vom uita nici de cei patru deputați slovaci și de unicul deputat sêrb, cari au încăput de astă-dată și ei pe lângă mulțimea de șovinisti, în cameră, ca să ocupe aici o pozițiune de tot smerită spre mai mare gloriă a supremațiștilor maghiari.

Incolo tóte au rămas în văgășele lor cele vechi; nici o ideeă nouă, sênătósă, salvatóre în ce privesce consolidarea interioară politică și economică.

Nicăiri nu s'a putut constata mai bine starea acesta de lucruri ca tocmai cu ocașiunea desbaterei generale budgetare.

La acesta desbatere au luat parte vorbitori și din grupul și grupulețul deputaților sași și slovaco-sêrb.

A vorbit Lindner și Veselovsky

și în ședința de eră a camerei a vorbit și unicul reprezentant al Sêrbilor liberali din Ungaria, Liubomir Pavlovici. Toți trei au vorbit cam în același spirit, toți s'au retras îndêrêtul bastionului găurit și subminat de glónțele inimicilor esistenței națiionale a popórelor acestor țeri, a căruia ruină amenință a căde peste nópte: îndêrêtul legii națiionalităților dela 1868.

Lindner și Veselovsky au încercat a sări în apêrarea „bastionului“, cerênd esecutarea legii națiionalităților și ca să le succedă mai ușor acesta apêrare ei au făcut o mătăniă dinaintea ideeii de stat maghiar. Indată ce însê au fost zăriți de adversari, aceștia au dat foc și pot vorbi de noroc, că nu i-au nimicit glónțele, ce se furisau printre spărțurile „intăriturei“ celei șubrede de la 1868.

Asemenea celor doi a făcut și deputatul sêrb cu deosebirea numai, că a manevrat ceva mai viu și cu mișcări mai energice.

Pavlovici mai întâiu de tóte a făcut pe scurt istoricul acelei legi, care a incurcat și incurcă lumea dela noi de trei-deci și mai bine de ani încóce. El a arătat cum a fost combătută legea dela 1868 atunci, când s'a desbătut în dietă de deputații Români, Sêrbi și Slovaci, ca una ce nu dă absolut nici o garanță drepturilor națiionalităților; a arătat, că ea a fost adusă *de nobis sine nobis*, adecă fără concursul popórelor, pe cari le privea.

Aici fú întrerupt de președintele Apponyi, care căută a convinge pe vorbitor, că supremația maghiară, esercitată sub masca constituționalismului, n'ar mai avé înțeles, indată ce s'ar pretinde, ca ea să țină sémă și de dorințele și postulatele celorlalte națiionalități.

Deputatul sêrb a simțit indată acesta și s'a grăbit a accentua ne-

mulțumirea națiionalităților custarea lucrurilor, dîcênd, că „în asemenea împrejurări nimeni nu póte aștepta dela deputații națiionalităților, ca să facă în cameră declarațiuni patriotice“.

Săgêta acesta a nimerit bine și a produs reprobări pline de mâhnire în tabêra șovinistă. Ce bine ar fi fost decât și Sașii și Slovacia s'ar fi ferit de astfel de declarațiuni, cari nu numai că nu erau la loc, ci erau chiar umilitóre în situațiunea actuală.

Incolo discușiunea a mers neted și s'a terminat pentru ziua de eră éráși c'un atac special în contra Sașilor, ér guvernul și partidele maghiare din dietă pot fi mulțumite, că acum lumea nu va mai puté dîce, că națiionalitățile n'ar fi reprezentate de loc în dietă și că acesta n'ar asculta plângerile lor.

Congresul catolic unguresc a desbătut în ședința sa de alaltă-eră §§-ii 36—52. Paragrafi au fost primiți fără modificări esențiale. Au asistat la ședință aprópe toți episcopii romano-catolici luând parte la discuție episcopul *Szmeccsanyi* și abatele Fehér Ipoly. S'a ajuns cu desbaterea până la senatul diecesan; s'au desbătut adecă majoritatea paragrafilor.

— *Episcopii* au adresat congresului două propuneri în cestiunea modificării paragrafilor referitori la *administrarea averilor* și la *școle*. În ce privesce *administrarea averilor* episcopatul susține principiul, că autonomiei îi compete dreptul de proprietatea fondurilor și fundațiunilor; până când însê acestea vor fi luate pe deplin în proprietatea autonomiei, să se garanteze o sferă de control și de dispozițiune mai largă. — În ce privesce *școlile* esența propuneri episcopilor este, ca asupra școlilor catolice secundare esistente să se aplice organizația după care status-ul catolic ardelean dirige învățământul secundar; ér asupra școlilor secundare, ce se

vor înființa, susține autonomia ce li-s'a garantat confesiunilor în art. de lege XXX dela 1883.

Beöthy contra Szell.

Acațiu *Beöthy*, alesul cercului Cașovia, este unul din cei mai buni oratori în camera ungară. Nu aparține nici unui partid și tocmai împrejurarea acesta face ca discursurile lui să fie ascultate cu mare interes.

În ședința dela 18 Februarie a dietei *Beöthy* a luat și el cuvêntul la desbaterea budgetară. A rostit un discurs lung și presărat cu sarcasm pișcător despre regimul lui Szell Kalman și în general despre sistemul politiceii partidului vecinic la guvern. El accentuă cu energie, că partidul liberal dela cărmă n'are dreptul de a vorbi despre liberalism și idealism, când cei ce fac parte din el umblă numai să-și mulțumescă dorințele și interesele private. Sistemul parlamentar dominant este cauza pentru care partidele în Ungaria nu se alternéză la guvern. De trei decenii unul și același partid deține puterea, el face tot posibilul, ca să rămână la cărmă. Bărbații capabili pentru conducere au fost storși ca lămăia, apoi dați afară, însê miniștri căduți au rămas tot-déuna în sinul lui Avraam și nici-odată n'au trecut în opoziție, cum se întâmplă în alte state. De aici vine, că în Ungaria nu s'au putut valida principiile politice, nici virtuțile politice n'au triumfat.

Astădi planeta dominantă e Coloman Szell. El face totul, el suplinesce totul; decât opoziția cere garanții, i-se spune, că Szell are bune intenții, ele suplinesc întregul corpus juris. Schițeză apoi trecutul politic al lui Szell arătând, că până la ocupațiunea bosniacă Szell a participat la tóte actele, cari cari au fost spre paguba țerii. După campania bosniacă s'a retras ca un Cincinatus pe câmpiile moșiei sale din Ratot, de unde nu s'a reîntors, decât ca „ângerul păcii“, ca să provóce „schimbare“ de sistem. Ceea-ce însê a făcut Szell nu este schimbare de sistem. Ceea ce

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(3)

Romanul unui copil bolnav.

De *Catulle Mendès*

(Urmare.)

În urma unei subite congestiuni, îl apucă un atac de tuse. Cu tóte acestea nu-și părăsi postul de observație, sperând, că idolul său va reappare. El așteptă. Din timp în timp bolborosia: „Póte i-e rudă“. Tusea îl mai slăbi puțin, iritația îl părăsi și dîse: „Cu siguranță îi este rudă, îi este frate, da, da, frate!“

De-odată însê îi trecu prin cap: „Un frate nu vine dîlnic, pe un frate nu-l așteptă așa!“ Și tusea începù din nou. Ți se sfășia inima aușindu-l așa tușind.

Când Kurt își perduse ori-ce speranță, că ténêra copilă va reappare, se ridică agale și merse, cu privirea mereu așintită la ferestă, până în mijlocul grădinei de érnă. Aici se plimba acum în sus și în jos cu ochii în pământ și frângându-și mânilor.

Îți era mai mare mila, să te uiți la el. Era mic ca un pitic, șira spinării îi era

încovoiată în mod oribil și își era șie-și spre greutate, când umbla. Afară de acesta picioarele îi erau strîmbe, ér costumul, ce-l purta în tot-d'auna, îi dădea o infățișare chiar ridicolă. El purta adică un surtuc strîmt de catifea, colóre de granat, avênd blană de jur împrejur și pantalonî strîmți, negri tot de catifea. Astfel îmbrăcat, slab, palid și cu fața înbêtrănită, cu o expresiune sêlbatică, viclénă, sémêna mai mult unui membru din vrun teatru de liliputanî, cum se vêd pe la têrguri. Cam infățișarea acesta trebuie, că a avut-o comediantul Ligier când dădea reprezentații înaintea lui Ludovic XI.

Copilul bolnav se plimba în tăcere. Din când în când se opria și medita, rupea câte o flóre, cu preferență din cele albe, și se uita la ea cu blândete, ca și cum ar vedé într'ênsa chipul unei ființe iubite, care este departe de dênsl. De-odată însê se schimba expresia feței lui, strîngea mâni-os flórea în mână și apoi o arunca la pémênt, o călca în picioare și se tira éráși în sus și în jos cu ochii în pământ și cu gura desfigurată convulsiv.

Atunci intră un servitor și întrebă, decât ténêrul domn ar fi dispus a primi pe

doctorul Delton. Kurt părea, că nu-l aude. Servitorul însê era deprins cu particularitățile ténêrului său stăpân, el nu-și repetă întrebarea, ci rămase nemișcat la ușă. Băiatul își continuă posomorita sa plimbare. În sfârșit după o tăcere îndelungată dîse: „Bine.“ Servitorul respectuos făcù loc și Kurt intră în odaia de dormit, unde îl aștepta doctorul.

Pe doctorul Delton îl cunosea tótă lumea și cine nu-l cunosea personal, acela trebuie să-și fi vêđut măcar potretul lui, pictat de Flandrin și care fú atât de mult admirat în „Salonul“ de la 1852. Tabloul îl infățișa ca om în etate de vr'o 30 de ani, de o frumuseță rară. De atunci nu s'a schimbat: pe fruntea lui se reflectau înaltele sale gândiri, în jurul gurei sale se observa un suris particular, ér despre comorile inimei sale bogate și iubitoare de ómeni grăiau blândii săi ochi.

Surisul lui îi atrăsese mulți dușmani, doctrinele lui găsira mulți adversari și cu tóte acestea prin metoda sa de cură obține rezultate colosale.

El susținea, că sănătatea sufletului are o mare influență asupra sănătății corpului. Chemat într'o dî la un domn fôrte

bogat, dér cunoscut ca necinstit, care suferia dîlnic de indigestii, dîse: „O consciență curată produce un stomac bun. Mustrările de consciență nu se curéză cu un vomitiv.“ La pacienții săi căuta a cerceta înainte de tóte starea psihică și era tot așa de bun doctor pentru suflet, ca și pentru trup.

Kurt intră în odaia, fără să salute, se îndreptă spre chaiselongue, care stătea într'un colț fôrte întunecos al camerei și se culcă. Câtva timp stătù așa culcat, cu ochii închiși, în sfârșit însê îi deschise, își întorse capul spre doctor și îl mészurà cu o privire aspră și réutációsă.

Dr. Delton, obicinuit cu capriciile bolnavilor, se făcea, ca și cum nici n'ar fi observat ostilitatea cu care fú întimpinat.

„Bună ziua, iubite Kurt“, dîse, apropiându-se de el.

Băiatul nu răspunde nimic.

„Ei bine, ađi n'ai de gând să-mi dai mâna?“ întrebă doctorul zîmbind.

Kurt răspunde: „D-ta vrei să-ți dau mâna, numai că să-mi pipăi pulsul!“

(Va urma.)

s'au întemplat și fără Szell trebuiau să se întemple, căci lucrurile erau deja cöpte. Politica lui Szell nu însemnă schimbare de sistem, cel mult decât în locul mâinei de fier se aplică ađi mâna catifelată, ceea ce e și mai rău.

Beöthy se ocupă apoi cu călătoria moștenitorului la Petersburg și acuză guvernul de neglijență în afacerea această. El numai a stricat, dăr nimic n'a știut să zidescă. De ce guvernul n'a făcut cesiune de cabinet din faptul, că în locul contelui Zichy archiducele n'a luat în suita sa pe alt Maghiar, decât contele Zichy nu i-a trebuit? Și de ce n'ar fi putut merge contele Zichy la Petersburg? Dacă s'a temut Szell, că la Petersburg contele Zichy ar fi atras pe Țarul în apele politicei partidului popular, ar fi putut ordona lângă el pe mentorul — *Véssi* Jozsef... (Mare ilaritate).

Véssi încercă să răspundă, însă cuvintele lui se pierd în hohotul general.

Beöthy continuând spune, că pe când ca deputat Szell a tăcut cu obstinație, ca ministru președinte vorbește tot cu atâta obstinație, vorbește cu atâta profuziune, încât vorbirile lui au devenit deja un potop. Face atent pe Szell, să nu monopolizeze totul pentru sine, chiar și sentimentele individuale, căci pöte s'o pătescă ca Banffy, care încă a cređut, că decât majoritatea este a lui, a lui este și puterea. Când Szell l'a dat afară pe Banffy, nimeni din marea majoritate nu și-a mișcat nici măcar urechea pentru el. Se pöte întempla ca Banffy să se reîntörcă și atunci nici pentru Szell nu-și va mișca nimeni măcar degetul.

Bolgar: Protestăm.

— Nu protestați, căci d-vöstră ați votat și cvota, deși ați luptat contra ei, răspunde *Beöthy*, care își sfirșește discursul cu aceea, că ușor se pöte dărma fortăreța de carton, care se bazează pe voturi. Nesiguranță, crize și catastrofe amenință sorta țării. De aceea nu primesc budgetul.

Discursul lui *Beöthy* a produs mare efect și oratorul a fost felicitat de amicii săi.

Din Camera română.

(Sedinta dela 15 Febr.)

La desbaterea budgetară ia cuvântul: *M. Vlădescu* (conservator), care relevă insistența raportului și a președintelui consiliului întru a predica înțelepciunea în întrebuintărea fondurilor publice.

Acăsta va să dică, că până acuma această înțelepciune a lipsit?

D-l Carp a fost mult mai consecuent cu sine însuși susținând, că acușatiunile formulate contra administrației financelor noastre de 20 ani încöce, sunt esagerate, injuste.

Ce însemnă 27 milioane de deficit în budgetul d-lui Take Ionescu față cu 400 milioane, cari, după cum mărturisesc președintele consiliului, în loc de a servi

pentru lucrările estra-ordinare, fiind-că proveniau din împrumut, au fost risipite în creațiuni de lux.

Acușatiunile lansate contra generalului Manu de a fi încheiat prea târziu împrumutul, nu sunt întemeiate. De ce au emis liberalii pentru 60 milioane bonuri de tesaur, cari au făcut necesar acest împrumut? Oratorul susține, că deficitul liberalilor întrec pe cele ale conservatorilor.

Oratorul continuă a stabili o comparație între bugetele liberele și conservatoare. Noi aștialaltă n'am făcut dificultăți guvernăntilor actuali întru realizarea programului lor de economii. Budgetul actual are aerul de a fi făcut tot așa da îngrabă, ca și cel din Martie. La stabilirea lefurilor s'a procedat injust față cu funcționarii inferiori.

Oratorul se pronunță pentru nouă impozite, vorbește despre situația economică a țării, care decât nu se va ameliora, nici legea meșeriașilor nu va folosi la nimica. Guvernul ar trebui să reformeze și legea asupra corpului tehnic.

Trebuie să căutăm a augmenta puterea de producțiune a țării și a desvolta mica industrie. Prin acest mijloc vom înceta încetul cu încetul de a fi tributari străinătății.

Legea pentru încurajarea industriei a fost rău aplicată, o probă avem în industria zaharului. Ungurii au fost mult mai abili, decât noi, când au încurajat fabricațiunile, cari influențază direct prosperitatea națională.

Pentru petrol noi nu facem nimica, fiind-că nu oferim capitaluleor străine garanțiile, ce li-se cuvin.

Oratorul spune, că capitalurile străine nu vor veni în România, decât cu condițiunea, ca să fie scutite de fluctuațiuni și de persecuțiuni politice.

Nu înțeleg, continuă oratorul, de ce liberalii așeză neîncetat o témă extraordinară față cu capitalurile străine, cari ar pute da un avânt industriei noastre petrolifere. Existența noastră națională n'ar fi primejduită prin faptul, că minele noastre ar fi mai bine exploatate.

Nu există în totă lumea, decât o singură țără, care face rășboii capitalurilor străine, Egiptul, unde Englesii nu vrău să vină alte popöre, să le facă concurență.

Iaponia a făcut apel la capitalurile străine și comerciale său internațional s'a dublat în 10 ani. Aceia, cari se tem de capitalurile străine, mărturisesc singuri o mare slăbiciune și se declară de incapabili de a colabora la marea operă a civilizațiunei.

Oratorul va vota contra budgetului.

C. *Stere* constată, că d-l Carp se simte prea mare pentru România, a cărei adevărată situație economică nu vrăe să o cunöscă și pentru ameliorarea căreia propune formule. Nimic nu este mai tiranic lucru, decât formulele.

Tinărul deputat se pronunță contra oricărui impozit. Dela 1862 producțiunea țerei, care constă în cereale, s'a dublat, pe când impozitele sunt de șese-ori mai mari. Ore în asemenea împrejurări ne putem gândi la impozite?

Oratorul dică, că trebuie lăsat țării răgaz, ca să pöta respira. Trebuie să simplificăm administrația și să ameliorăm cultura și mijlocele de producțiune.

G. *Panu* face elogii lui D. Sturdza, care a prezentat „un budget echilibrat“, apoi discușiunea se închide.

Congresul Otomanilor liberali.

Intr'unul din numerile trecute al föiei nöstre am făcut amintire despre congresul Otomanilor liberali convocat pe ziua de 4 Februarie. In următörele dăm unele detaliuri asupra acestui congres:

Au trecut 25 de ani, de când sultanul Abdul-Hamid s'a urcat pe tron.

La început lăsase a-se spera, că va inaugura un regim liberal, la care aspiră töte popörele imperiului său. Acăsta speranță însă a fost de scurtă durată, căci sultanul în curënd a revenit și a introdus un sistem de guvernământ cu desevirșire personal, care a născut o adevărată anarhie în afacerile interne ale imperiului.

In urma acestei anarchii țera se sbumciumă într'o continuă neliniște, ér sultanul a devenit förte impopular.

Abdul-Hamid a introdus un sistem de spionajie bine organizat, prin care reșesece a descoperi firele nemulțumirii, ér pe cei bănuți de liberalism îi strivesce cu răsbunarea sa.

Din cauza acăsta în timpul din urmă nu s'a putut organiza nici o mișcare serioasă opozițională în Turcia și mulți bărbați luminați au luat drumul exilului, unii pentru a scăpa de persecuțiuni, ér alții pentru a găsi teren priincios pentru înghetarea unui partid opozițional în străinătate.

Acești fii răsleți ai imperiului otoman nu s'au putut concentra până acuma, ca să se organizeze și să formeze un program de acțiune uniformă și eficace.

In fine au reușit!

Meritul principal este al principilor *Sabaheddin* și *Loufoullah*, nepoți ai sultanului *Abdul-Medjid* și nepoți de frate ai lui Abdul-Hamid.

Tinerii prinți au părăsit patria lor înainte de asta cu doi ani împreună cu tatăl lor, *Damad-Mahmud*-pașa, care din cauza sănătății sale sdruncinate actualmente petrece la Roma.

Inainte cu două luni s'au intrunit la Paris refugiații otomani: Turci, Armeni, Greci (raias), Albanesi, Syrieni, Arabi, Kurđi, Circassieni etc. împreșiați în Europa, ér la 4 Februarie s'a deschis congresul lor sub președința prințului *Sabaheddin*, la d-l *Lefevre-Pontalis*, membru al Institutului, care a pus la dispoziția congresiștilor (50 la număr) salönele sale din Avenue-Trocadero.

Étä în resumat programul stabilit la acest congres:

1) A repudia oric-ce solidaritate între poporul otoman și regimul actual.

2) A lucra în comun pentru restabilirea regimului constituțional.

3) A proclama firma lor rezoluție de a respecta töte tratatele și actele internaționale încheiate între puteri și sublima Pörtă și rămase în parte neexecutate, cu deosebire tratatul de Berlin, în ce priveșce articolele 61 și 23, cari decretază reforme în Armenia și Turcia europeană.

4) A estinde aceste reforme asupra întregului imperiu și a face să beneficieze de ele toți supușii fără distincție de rassă și religiune.

O proximă întrunire va proceda la alegerea unui comitet permanent compus din Musulmani și Creștini.

SCIRILE DILEI.

— 7 (20) Februarie.

Marele colegiu electoral al României a fost convocat pe ziua de 21 Februarie st. n. pentru a proceda la alegerea Metropolitului de Iași și a Episcopului de Huși.

Statariul. Nu numai în Triest, ci și în Barcelona (Spania) s'a proclamat statariul. Nici un diar nu mai apare în Barcelona. Teatrele, cafenelele în prăvăliile sunt închise. Tramvaiurile nu mai circulă. Turburătorii au fcut tutungeriile. Miliția a avut numéroșe ciocniri cu ei. Mulți au fost uciși prin glonț. Turburătorii au dat o proclamație, în care se dică: „A trecut carnavalul, când burghezul s'a îmbetat de șampanie. Acum e rëndul poporului să se ridice și să facă se flământescă burghezul, fiind-că numai așa va împlini el pretensiunile proletarului“. Numărul greviștilor în Barcelona atinge cifra de 80,000.

Împăcarea regelui Leopold cu fiică-sa. Din Nizza se scrie, că regele Leopold al Belgiei a avut o întrevedere la Cannes cu fiică-sa, archiducesa Stefania, vöduva fostului moștenitor de tron Rudolf. Regele și fiică-sa erau în relațiuni încordate, de când cu căștoria aceștia cu contele Lónyay.

„Sindicatul Dieriștilor“ din Bucuresci va da Sambătă seara, 9 Febr. v., o mare serbare dramatică și lirică la Teatrul Național. Se va reprezenta piesa „*Mariöra*“, dramă în 2 acte de M. S. Regina României, se vor cânta mai multe arii de d-nele Nylda și Brezeanu și reprezentația se va sfirși cu piesa „*Doctorul fără voie*“, comedie în 3 acte de Moliere. După reprezentația piesei „*Mariöra*“, d-șöra Agata *Bărsescu* va recita nisce versuri ocașionale, intitulat „*Poetei-Regine*“. „Sindicatul Dieriștilor“ își dă töte silințele, ca acăsta serbare să fie neîntrecută.

Emigrări din Dobrogia. Diarul „*Rumänischer Lloyd*“ spune, că o mulțime de Români de origine Transilvăneni, stabiliți în Dobroga ca proprietari, emigréză la New-york și Calcutta, vindându-și pe un preț de nimica moșiile, ori părășindu-le lăsându-și familiile aici. Astfel în timpul din urmă Vasile Bogdan și I. Dorobanțu au plecat sub pretext, că au de aranjat nisce lucruri în Transilvania. Peste câțva timp socrul lui Dorobanțu, Marin Georgescu, primesce o scrisöre dela un anume Gaster din Bruxella, care îi comunică, că ginere-säu a plecat la New-york cu un vapor al societății „*Norddeutscher Lloyd*“ Unul cu numele Ion Boros, care emigrase

Impresii și amintiri.

VI.

Valasut! Ielod! Gherla!

— Domnule, întreb eu pe un pasager român, inteligent, cu care avusesem dela Clușiu încöce o conversație destul de animată, comuna Țaga e pe aici prin apropiere?

— De ce?

— Mă interesază.

— Eu însu-mi n'am fost acolo, dăr mi-se pare că dela Gherla nu pöte fi mai departe de o öra cu cai bunii.

In monografia comitatului Solnoc-Dobăca (Vol. II pg. 485), autorul ungar vorbind despre comuna Țaga și despre castelul contelui *Wass* dică:

„Plimbându-ne printre arborii seculari ai parcului, ne vine aminte, că acest castel avü odinöiră un locuitor la aparență neînsemnat, care, aci se plimba solitar, adăncit în gândiri prin aleele parcului, aci ședea la masa de piatră și răsfoia visător într'un manuscris voluminos, de al cărui

conținut îi scânteiau ochii, aci petrecea în chioșc de tinerii conți, pe cari îi pregătia în studiile gimnasiale. Acest bărbat era *Gheorge Șincai*, întemeiătorul istoriografiei române.“

După-ce le-a spus acestea, autorul începe cu obicinutele recriminațiuni maghiare prin cari vrăe să „dovedescă“, că cultura română s'a născut și întărit sub aripile culturii ungureșe și că e un fenomen „curios“ în istorie, că în asemenea împrejurări cultura română, după ce și-a luat sborul, a venit în așa antagonism cu cultura maghiară. Pe Șincai îl face ungar romanizat și așa mai departe, într'o monografie, la care cele trei sute și mai bine de comune române din acest comitat contribue pentru fie-care volum câte 2500 de coröne.

— Dăr să lăsăm Țaga la o parte. Uite, domnule, Gherla. Ce oraș drăguț! dic eu.

— Decă Someșul ce curge pe lângă Gherla, s'ar preface în Alpheu și s'ar repeți pentru a doua öra minunea din Elida, așa fi mulțumit, răspunde domnul.

— ? ?...

— Ei bine, domnule, uite la orașul ästa. Inainte cu vrö 200 de ani s'a colonizat aici un grupuleț de Armeni din Moldova. Mai toți pörtă și ađi nume românesci ca: Gogoman, Moldovan, Mînzat, Covrig, Capdebou, Plăcintariu, Verzariu, Patrubani, Bulbuc etc.

— Și ce legătură are asta cu Alpheu și cu Elida?

— Aștéptă. Nici ađi nu sunt mai mulți de o mie și câte-va sute. Uite, d-le, biserica aceea! Acea este biserică armenescă. Veđi cât e de frumoșă? Și dispune de bogății imense. Uite la biserica cealaltă. Acea este a Franciscanilor, a treia este a calvinilor. Töte sunt frumoșe și mari. Uite la edificiul acela pompos. Acela este gimnasiul cel nou de stat, — la întemeierea căruia au contribuit Armenii mai multe sute de mii.

— Ei și ce vrei cu asta?

— Ce vrău? Nu m'ai înțeles încă? D-ta nu șci, că Gherla este reședința unei diecese române, care numără o jumătate de milion de suflete și care ađi în al cincideci-

lea an al existenței sale încă n'are o catedrală, așa că serviciul divin la episcopie se face într'o mică capelă? D-ta nu șci, că seminarul este într'un edificiu închiriat și preparandia tot așa? D-ta nu șci, nu șci, nu șci. Multe nu șci d-ta.

— Multe nu voiu fi șciind eu și regret și eu că este așa, dăr ce să faci? Imprejurările de multe ori sunt mai tari, decât ömenii cei mai tari, d'apoi când ömenii sunt slabi?

— Vrei să dică, așa-dăr, să ne „acomodăm împrejurărilor“?

— Nu, din contră, dăr nu trebuie să fi judecător așa de aspru, căci sunt momente în viața ömenilor și a popörelor, când...

— Lasă-mă în pace cu „momentele“. Să-ți arăt biserica din Deșiu, zidită nu de mult și care face onöre Românilor din acel oraș. Să-ți arăt biserica din Cășeu, vecină cu Deșiu, zidită inainte cu un an și ceva din sudorile sërmanilor locuitorii rurali. D-ta dică, că ești Chiorean. Ai vöđut biserica din Șomcuta? Par' că-i o ca-

mai anii trecuți, la Calcutta, s'a întors acuma înapoi și povestesc prietenilor săi lucruri miraculoase. — Nu scim, decât datele diarului nemțesc din Bucuresci sunt esacte. În tot cazul ar fi un simptom foarte îngrijitor, în cas când ar fi adevărate cele relatate de densusul.

Limba germană în Bosnia. Din *Agram* se anunță, că 24 studenți dela gimnaziul jesuiților din *Travnik* au fost eliminați, pentru-că n'au lăsat ca la un concert să se cânte în limba germană.

Cununie. D-l Isidor P. *Harșianu* și d-șora Elisabeta *Petru* își vor serba cununia Duminecă, la 23 Februarie st. n. a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr.-ort. din Ibbănesci.

Cine vré să fi ofițer? Autoritatea militară publică concurs pentru locurile vacante la școlile militare. În orfelinatul filor de ofițeri sunt vacante 60 locuri pentru copii de câte 10 ani. În clasa I a școlilor inferioare reale (10—12 ani) 200 de locuri; în clasa II (11—13 ani) 10 locuri; în clasa III (12—14 ani) 35 locuri; în clasa IV (13—15 ani) 15 locuri. În primul curs al academiei militare din Wiener Neustadt și în academia tehnică din Viena 110 locuri. Condițiunile de primire se pot vedea în foia oficială militară.

Expediție măcelărită. Diarul „*Patrie*” din Paris a trimis anul trecut pe cheltuiala sa o expediție pentru explorarea insulelor locuite de Papuanii. Sôrte teribilă i-a ajuns pe membrii expediției. Papuanii antropofagi au atacat expediția, au sfâșiat 25 din membrii ei și pe alți 33 i-au rănit. Refugiații au luat cu sine pe răniți și au ajuns norocoși la țermul mării, unde s'au putut imbarca. Dintre morți 21 erau indigeni, ér 4 erau următorii: marchisul *Saint-Renny*, baronul *Willars*, apoi *Hagenbeck* și *Vrie*. *Canibalii au mâncat pe toți morții.*

Cutremurul din Semacha. De pe teatrul desastrului întâmplat din cauza cutremurului la Semacha, în Caucazia, sosesc triste vești. Victimele se numără cu miile! Cei scăpați cu viață trăesc sub cerul liber, tremurând de frig și cerând pâne. Ajutorele sosite până alaltă-eri au fost neîndestulătoare. S'au trimis nouă ajutore provădute cu hrană și îmbrăcăminte. Panica este colosală din cauză, că cutremurele se repetă.

Miss Stone liberată. Din Constantinopol se depeșază, că missionara americană, ale carei peripeții le-am descris nu de mult, a fost pusă în libertate, după-ce delegații americani au depus suma de răscumpărare în mâinile bandiților.

Șiretlic țărănesc. Țăranul Moș Dumitru dintr'o comună a comitatului Bihor s'a dus la țergul de cai din Oradea-mare. Aici s'a oprit unde era aglomerația mai mare și ținând în mână o hârtie și un

creion a început să strige, că în comuna lui (Apati) peste câte-va zile se va împărți pământ, ér el este însărcinat să prenoteze pe aceia, cari ar dori să reflecteze la acest cadou. Căci dău nu e glumă — dăcea Moș Dumitru — fie-care va căpăta câte 30 jugere de pământ gratis și bani, să-și potă zidi pe el și o casă. Pentru prenotare — dăcea el — trebuie să plătescă fie-care o taxă de 20 bani. Se înțelege, că s'au prenotat o mulțime de țărani unguri. Cine n'ar vré să capete 30 de jugere gratis și și bani pe de-asupra? Moș Dumitru strânse deja din taxe 15 corone, când spre nenorocirea lui a intervenit poliția și l'a arestat.

Moș Dumitru a profitat de sigur de politica colonisărilor și își va fi dă: De ce să nu fac eu pe Păcală, decât îmi dă mâna?

Timpul. O domnișoră din Clușiu, care este pasionată patinătoare a adresat lui Rudolf Falb o scrisoare, în care îl întreabă pe vestitul meteorolog, decât mai este speranță de gheață în ierna acésta? Falb i-a răspuns domnișorei prin următoarea scrisoare:

Stimată domnișoră!

Răspundând scrisorii d-vostre, am onóre a Vê comunica, că adevăratele zile de iernă în mai multe părți ale Europei, între cari și în țera d-vostre, încă nu s'au sfârșit. La un ger de 8—10° R. și la zăpadă ne putem aștepta cu siguranță între 26 Februarie și 10 Martie. În acest timp își va da ortul érna acésta. Ce durată va avea acest ger în diferitele țeri, e greu de-a stabili, căci acésta depinde dela influențele atmosferice espuse la diferite fluctuațiuni și schimbări. — Cu stimă. *Falb Rudolf.*

Izbândi noué au reputat Buriu asupra Englesilor la Kuykerbock. Comandanțul detașamentului engles împreună cu șese ofițeri au fost uciși. La Vandersberg Buriu au risipit pe Englesii după-ce au făcut mai mulți prizonieri.—Femeia lui Dewett, care se află închisă într'un lagăr de concentrare, a declarat unui diarist engles, că preferă mórtea, decât pacea oferită de Englesii.

Elevii gimnasiali — baudiți. Elevii Hajer Ianos, Horak Istvan, Pilz Károly, Pfeiffer I., Walter Karoly și Varfoky L. din Pesta au luat hotărârea să părăsescă școla și casa părintescă și să formeze o bandă de haiduci în codrul „Bakony”. Fie-care a furat, ce a găsit mai la îndemână dela părinți și pe banii primiți din amanetarea obiectelor furate și-au cumpărat arme și au plecat. Cu trenul au sosit la Alba-Regală, de unde au vrut să mērgă pe jos la Bakony sub conducerea lui Hajer, pe care, fiind cel mai tare, îl aleseră căpitan. Poliția însă înștiințată din Budapesta a pus mâna pe tinerii candidați de baudiți și i-a arestat. Ei au fost transportați la Budapesta și dați pe mâna justiției.

tedrală! Și o diecesă cu atâtea suflete să nu facă nimica în cinci-șeci de ani, ci să aștepte, dór' îi va căde para mālăiață în gură dela înalta oblăduire....

— Am vădut și eu, nu-i vorbă, bisericii și catedrale ridicade din inițiativa privată, îned la alte popóre, cari trăesc în împrejurări mai favorabile decât noi. Nu veđi, că noi după-ce achitam tóte birurile față cu stăpânirea, comitatul și comuna, ne întreținem bisericile și școlile, preoții și dascălii, apoi trebuie să mai plătim impozite așa numite „culturale”, pentru promovarea unei culturii străine. Să abonăm pe banii comunelor romănesci diare străine și să sprijinim monografiile și alte produse literare străine, în cari despre noi se vorbește în ton batjocuritor. Popórele, cari ridică catedrale mărețe în onórea lui Dumneđu, de sigur nu sunt forțate a întreține cultură străină!

— Nicî un monument de artă ridicat pe cheltuiala vistieriei obștesci nu se poate aseména cu monumentele de artă ridicade din obolul benevol, contribuit întru mărirea lui Dumneđu. Istoria culturală a tu-

turor popórelor ni-o dovedesce. Bisericile, ce și le-am citat adineaori și cătră cari aș mai puté adăoga altele, tóte s'au zidit în timpul din urmă, atât de nefavorabil, cum dăci d-ta. Căci pe semne așa a lăsat Dumneđu, ca în împrejurări, când popórele au de-a suferi dela popóre. Să se concentreze la vatra strămoșescă și să-și caute refugiu la altar, pentru ridicarea și împodobirea căruia Românul tot-déuna, dér mai ales în timpul din urmă, a contribuit din inimă. De aceea susțin ceea-ce am spus despre fiul lui Helios, regele din Elida, și mai adaug, că acésta nu este numai părerea mea, ci a tuturor ómenilor de bine din aceste părți.

— Să fim răbdători și să așteptăm timpuri mai bune și ómeni mai de inițiativă! Încheiți eu, ér conductorul striga, cât îl ținea gura:

Deeșii!

Detalelca.

Doodica a murit. Am scris la timpul său despre operațiunea reușită a doctorului Doyen asupra celor două fete Xi-phopage, legate împreună. Se scrie din Paris, că una din ele, Doodica cu numele, a murit subit tocmăi la o săptămână după operație. Soru-sa Rodica, când s'a deșteptat din somn a întrebat unde este Doodica? I-s'a răspuns, că a fost trimisă într'o țera cu o climă mai caldă, care răspuns părea, că o mulțumesc, căci a început să se jöce cu păpuși și n'a mai întrebat de soru-sa, cu care 12 ani a trăit crescută împreună său mai bine crescută.

Avis. În cancelaria subscrișului află numai decât aplicare — pe lângă condițiunilor favorabile — un tiner român, candidat de avocat, încât se poté doctor *juris*, cu praxă recerută pentru a puté conduce singur cancelaria. — *Ciacova* (Comit. Timiș) Dr. *Lazar Șimon*, avocat.

Convocare.

Reuniunea de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia, își va ține adunarea generală ordinară (conform §-lui 12 din statute) Duminecă în 23 Feb. st. n. a. c. la 2 ore p. m. în localul „casinei”, — la care se invită a participa toți membrii, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii săi.

Alba-Iulia, în 5 Febr. 1902.

Dr. *Alexandru Fodor*, *Ioan Pampu*,
președinte, secretar.

NECROLOG. Iustina Olariu născ. Popovici-Barcianu ca soție, dimpreună cu Delia, Liviu, Elvira și Măriôra Olariu ca fii și fiice. precum și numeroșele rudenii, au durerea a aduce la cunoștință, că prea iubitul lor soț, părinte etc.

Dr. Nicolae Olariu,

advocat, referent consistorial, fiscal în consistoriul metropolitan, secretarul fundațiunei Șaguna și al tipografiei archidieceșane, deputat sinodal,

după scurte, dér grele suferințe a adormit în Domnul, Marți, în 5 (18) Februarie 1902 în etate de 56 ani.

Rămășițele pământesci ale defunctului se vor aședa spre vecinică odihnă Joi, în 7 (20) Februarie a. c. la 3 ore după amiazi în cimiterul gr.-or. din Sibiu, suburbiul Iosefin.

Rugați-vé pentru el!

Sibiu, 5 (18) Februarie 1902.

ULTIME SCIRI.

Din dieta ungară.

Budapesta, 19 Februarie. În ședința de ađi a dietei a luat, între alții, cuvântul deputatul sêrb Lyubimir Pavlović. El s'a ocupat cu *cestiunea naționalităților*. Vorbind de *legea de naționalitate* dișe, că ea nu e respectată și nu garantéză dreptele pretensiunii ale naționalităților. La timpul său legea acésta a fost atacată de Sêrbii, Români și Slovacii, cari n'au aflat de bine a participa la desbaterea pe paragrafi a proiectului. Legea, prin urmare, a fost adusă de *nobis sine nobis*. (Mare șgomot și mișcare. Președintele intrerupe pe orator și dice, că legea s'a adus cu concursul parlamentului). Când Veselowsky și Lindner au pretins esecutarea legii naționalităților, au întimpinat cea mai mare opoziție aici. *Cât timp nu se va rezolva cestiunea naționalităților, Ungaria n'are să se bucure de adevărat progres și fericire*. Unde sunt libertățile politice promise la 1848/49? Ele au fost *secustrate* una câte una și încă cu *concursul parlamentului*. (Mișcare). De ce? *Pentru naționalități*. Unde sunt libertățile, pentru cari s'a vêrsat atâta sânge?

Kubik B: Nu al Sêrbilor.

Pavlović: De ce n'avem sufragiu universal? Numai pentru-că sunt și naționalitățile aici. *Din cauza naționalităților nu se respectéză legile*. (Mișcare). *Naționalitățile sunt nemulțumite* și cer îmbunătățirea stării lor; ele însă sunt patriotice ca ori și care. Mai puțin patrioți sunt aceia,

cari sprijinesc sistemul actual. Nu cerem numai, ca să nu ni-se pună piedeci în calea desvoltării spirituale culturale, ci pretindem dela factorii statului ajutor, fiindcă statul e dator față cu noi. În Ungaria liberă și independentă pretindem libertăți politice egale pentru tóte naționalitățile și confesiunile. (Voci din dreapta și stânga: Dór esistă!) Numai o ast-fel de Ungarie poté fi fericită.

Părerea noastră este, că acei bărbați de stat, cari afirmă, că în Ungaria nu esistă cestiune de naționalitate, aceia, cari cestiunea acésta importantă o presentă drept operă artificială....

Kubik: Agitatorii o fac (Aprobări în dreapta și în stânga.)

Plavlović: Nu esistă agitatori... aceia, dic, nu numai că fac o *rea politică*, dér își bat joc de *cestiunea cea mai importantă în țera acésta*. O astfel de cestiune, care involvă în sine contrarietăți atât de adence, merge cu forță irezistibilă spre descurcare și toți aceia, cari îi pun piedeci, își iau asupra-le o mare răspundere pentru urmări (Contrađiceri în dreapta și în stânga). Nu desbinarea, ci armonia basată pe încredere reciprocă poté să fie stéua conductore a Ungariei. Acesta este programul, ce însufletesce naționalitățile, program, care e în interesul Ungariei. Numai printr'un astfel de program se pot realiza pretensiunile tuturor naționalităților din Ungaria.

Londra, 19 Februarie. „*Standard*” primescé din Bruxella scirea, că *Kröger* a însărcinat pe delegatul bur *Müller* c'o foarte importantă misiune. *Müller* va fi primit de președintele Roosevelt. *Müller* va preda președintelui o scrisoare.

Madrid, 19 Februarie. În Seba-del greviștii au incendiat un claustru și clădirea oficiului vamal. — Mari turburări se vestesc din San-Martin, unde trei ómeni au fost omoriți și trei răniți. Greva generală continuă.

Diverse.

Din tóte părțile lumii. — La postele din Francia circulă în decursul unui an 88 milioane cărți postale.

— Hotelurile din Londra găzduesc zilnic 18,400 ómeni.

— În privința medicilor feminini Statele-Unite ocupă primul loc: în 1889 se aflau 3000 femei medici, ér ađi se află 6000.

— Dela 1 Aprilie 1901 până la 31 Decembrie 1901 Englesii au cheltuit cu rēșboiul sud-african 1167 milioane cor.

— După datele statisticianilor, cam 3 milioane ómeni locuiesc statornic pe mare (în corăbii).

— În Arroyo Chána (America) s'a aflat o bróscă țestósă minune: lungimea 7 urme, lățimea 3 urme, greutatea 333 chilograme.

— Cele mai tari animale se hrănesc cu vegetalii.

Cura băilor de burueni depurative „Dinșoreanu” Ploesci. Cu acésta cură ușoră de aplicat și de urmat se poté restabili ori-ce, suferind de ori-ce bôla, în ori-ce timp al anului, fără témă de rēcélă. La bôlele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală său parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor. se pot curarisi singuri acasă, după o instrucție specială bôlei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuită și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt sêracii fără mijloce. La casuri grave, unde mórtea ar amenința viața, și medicina nu mai poté da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mă poté chema orice telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hidropat.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de corone ung. 4%	90.75
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.75
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.90
Bonuri rurale croate-slavone	96 —
Impr. ung. cu premii	186.20
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	155.75
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hartie austr.	101.55
Renta de aur austr.	100.90
Losuri din 1860.	151.10
Actii de-ale Banței austro-ungarã	16.35
Actii de-ale Banței ung. de credit.	711.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	695.—
Napoleoniori	19.05

Cursul pietei Braşov.

Din 20 Februarie n. 1902.

Banconota rom. Cump.	18.94	Vend.	18.98
Argint român.	18.80	"	18.84
Napoleoniori.	19.—	"	19.04
Galbeni	11.34	"	11.40
Ruble R. sesci	127.—	"	128.—
Marci germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—
Seris. fone. Albina 5%	100.—	"	101.—

„Călinarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut și se poate procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Braşov) „Călinarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmězã *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturî pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmězã Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tîrgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tîrgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moșul de Teofil Frâncu); „O scrisoare dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumoșa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdota, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producție și avuția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urmězã diferite povește; lectură distractivă, glume etc.

Un exemplar „Călinarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Venditorilor se dă rabat cuvenit.*

Călinarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (in partea literară.)

Avis.

Subsemnata are onore a face cunoscut, că in **școala sa de bucatăria** concesionată de autoritate din piața **Tîrgul Inului Nr 26** etagiul I se va incepe cu ziua de **1 Martie n. 1902 un nou curs de 3 luni.**

Eleve se primesc de ađi incolo la ori și ce oră din zi.

Tot-odată fie cunoscut Onor. public, că la mine se capetă ori și când **aspic** dela 40 bani in sus.

Cu totă stima

Tereza Rosenkranz.

„CRIȘANA“ societate de economii și credit în BRAD.

CONVOCARE

Membrii societății de economii și credit „CRIȘANA“, sunt invitați la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 23 eventual la 30 Martie st. n. 1902, la 2 ore p. m in localitatea societății in Brad.

Obiectele:

1. Deshiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea implinirii prescrișelor din §§ 50 și 76 ai statutelor.
4. Alegerea alor 2 bărbați de încredere și 2 secretari pe un an.
5. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghere pe 1901.
6. Deciderea asupra conturilor anuale și a distribuirii profitului curat.
7. Alegerea comisiunii de supraveghiere.
8. Aprobarea de împrumuturi peste 2000 corone.
9. Închiderea adunării

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea in sensul §-lui 51 se va ține la 30 Martie a. c. in localul și ora indicată.

Membrii pot lua parte in persoană seu prin plenipotențiatii lor, in sensul §-lui 52 din statute

Numărul membrilor inscriși cu 30 Decembre 1901 a fost 110 cu 466 părți fundamentale à 100 corone = 46,600 corone.

Brad, la 16 Februarie 1902.

Vasile R. Damian m. p.
director.

Dr. Ioan Radu m. p.
secretar.

Contul Bilanțului. — Mérleg-Számla.

ACTIVE — VAGYON.		Cor.	f.	PASSIVE — TEHER.		Cor.	f.
Cassa in numărar. — Készpénz.		10522	37	Capital social. — Részvénytőke		46600	—
Cambii esconptate. — Leszámitolt váltók.		435748	32	Depunerî spre fructific. — Takarékbetétek		632896	84
Imprumut. pe obligațiunii. — Kötv. kölcsöny.		216483	38	Fondul de rezervă. — Tartalék-alap		74200	—
Imprumut hipotecar. — Jelzálog kölcsön.		50432	14	Fondul special de rezervă		3000	—
Mobilier. — Felszerelés		831	29	Interese anticipate. — Atmeneti kamatok		8141	52
după mort. de 10% — törlesztés után		83.13		Dividende neridibate. — Fel nem vett osztal.		680	—
		748	16	Diverse conturi creditore.		1925	35
Depunerî proprii. — Saját takar. betétek		45497	54	Profit curat — Tiszta nyereség		19133	93
Diverse conturi debitoare. — Különféle adósok számlá		27145	73				
		786577	64			786577	64

Brad, la 31 Decembre 1901.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Alexandru Drăia m. p.,
casar subst.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
contabil.

CONSILIUL ADMINISTRATIV. — IGAZGATÓTANÁCS:

Dr. Pavel Oprîșu m. p. **Vasiliu Damian** m. p., **George Impêrat** m. p. **Vasile Boneu** m. p. **Toma Oțel** m. p. **Ioan Câmpean** m. p. **Aron Feier** m. p. **Nicolae Obédău** m. p. **Ioan Roman** m. p. **Alexandru Drăia** m. p. **Nicolae Bedea** m. p. **Dionisiu Sida** m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat contul present și l'am aflat in deplină regulă și in consonanță cu registrele societății.

Alólírott felügyelő bizottság ezen számlát megvizsgálta, és összehasonlítván azt a szövetkezet könyveivel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Brad, la 16 Februarie 1902 **Petru Gligor** m. p. **Simeon Băcilă** m. p. **Ioan German** m. p.

Contul Profitului și Perderilor. — Nyereség és veszteség-számla.

EȘITE. — KIADÁSOK.		cor.	f.	INTRATE. — BEVÉTELEK.		cor.	f.
Interese de depunerî. — Betéti kamatok		36420	90	Interese. — Kamatok		57342	80
Interese de reescont. — Vízlesz. kamatok		207	44	Provisiuni — Dijak		7845	43
Salarii. — Fizetések		8299	98	Diverse. — Különfélék		6147	58
Chirie. — Lakbér		240	—	Interese după depunerile proprii. — Saját betétek utáni kamatok		2708	80
Competințe de timbru. — Bélyeg illeték		55	74	Profit transpus din 1900 — 1900 évről áthozott nyereség		1062	54
Spese diverse. — Különféle kiadások		2629	08				
Marce de presentă. — Jelenléti dijak		80	—				
Amortisațiune de mobilar. — Felsz. törleszt.		83	17				
Contribuțiune. — Adó		4309	86				
de 10% după inter. de depunerî							
10% adó		3642	09				
Profit transpus din 1901. —							
1900 évről áthozott nyereség.		1062	54				
Profit curat. — Tiszta nyereség		18071	39				
		75102	15			751	216

Brad, la 31 Decembre 1901.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Alexandru Drăia m. p.,
casar subst.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
contabil.

Comitetul administrativ. — Igazgató-tanács.

Dr. Pavel Oprîșu m. p. **Vasiliu Damian** m. p., **George Impêrat** m. p. **Vasile Boneu** m. p. **Toma Oțel** m. p. **Ioan Câmpean** m. p. **Alexandru Drăia** m. p. **Nicolae Bedea** m. p. **Dionisiu Sida** m. p. **Aron Feier** m. p. **Nicolae Obédău** m. p. **Ioan Roman** m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat contul present și l'am aflat in deplină regulă și in consonanță cu registrele societății.

Alólírt felügyelő bizottság ezen számlát megvizsgálta és összehasonlítván azt a szövetkezet könyveivel helyesnek és megegyezőnek találta.

Brad, la 16 Februarie 1902.

Petru Gligor m. p.

Simeon Băcilă m. p.

Ioan German m. p.